

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ Β:
ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑ

**ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ
ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΣΤΑ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ**

ΜΕΛΕΤΗ

Σύνοψη

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να αναλύσει τον τρόπο με τον οποίο το σύστημα υποχρεωτικής σχολικής εκπαίδευσης προσεγγίζει την εκμάθηση ξένων γλωσσών. Αναλύει τη χρήση του ΚΕΠΑ στο σύστημα εξετάσεων, στην ανάπτυξη της διδακτέας ύλης, στα σχολικά εγχειρίδια και στην εκπαίδευση των διδασκόντων. Η μελέτη καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, παρόλο που συχνά δεν υποστηρίζεται η σύνδεση ανάμεσα στις εξετάσεις και στο ΚΕΠΑ, εφαρμόζεται η γενική προσέγγιση στην εκμάθηση γλωσσών που υπαγορεύεται από αυτό· η διδακτέα ύλη και τα σχολικά εγχειρίδια λαμβάνουν υπόψη τη συγκεκριμενική χρήση της γλώσσας καθώς και τις σχετικές δηλώσεις «θετικής αντιμετώπισης» και η εκπαίδευση των διδασκόντων περιλαμβάνει αναφορές στο ΚΕΠΑ. Ωστόσο, το ΚΕΠΑ θα επωφεληθεί από μια νέα ώθηση που θα αυξήσει την απήχυσή του.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής Πολιτισμού και Παιδείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ

Panteia: Simon Broek, Inge van den Ende

ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ

Miklos Györfi
Θεματικό Τμήμα Β: Διαρθρωτικές Πολιτικές και Πολιτική Συνοχής
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
B-1047 Βρυξέλλες
E-mail: poldep-cohesion@europarl.europa.eu

ΒΟΗΘΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Lyna Pärt

ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Πρωτότυπο: EN
Μετάφραση: DE, FR

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΚΔΟΤΗ

Για να επικοινωνήσετε με τον Τομέα Πολιτικής ή να εγγραφείτε συνδρομητής στο ενημερωτικό δελτίο του, στείλτε μήνυμα στο: poldep-cohesion@europarl.europa.eu

Το χειρόγραφο ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο 2013.
© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2013.

Το παρόν έγγραφο είναι διαθέσιμο στο διαδίκτυο στην ακόλουθη διεύθυνση: <http://www.europarl.europa.eu/studies>

ΑΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΥΘΥΝΗΣ

Οι απόψεις που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του συντάκτη και δεν εκφράζουν κατ' ανάγκην την επίσημη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Η αναπαραγωγή και η μετάφραση για μη εμπορικούς σκοπούς επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι γίνεται μνεία της πηγής και ο εκδότης έχει ενημερωθεί και του έχει αποσταλεί αντίγραφο.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΚΕΠΑ Κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τις γλώσσες

ΣΞΓ Σύγχρονη ξένη γλώσσα

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Εισαγωγή

Το κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τις γλώσσες (ΚΕΠΑ) αναπτύχθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης για να παρέχει ενότητα σε εκπαιδευτικά και πολιτιστικά ζητήματα μεταξύ των κρατών μελών ως προς την εκμάθηση ξένων γλωσσών, να προωθήσει τη διαφάνεια και τη συνοχή στην εκμάθηση και τη διδασκαλία σύγχρονων γλωσσών στην Ευρώπη. Δημοσιεύτηκε επισήμως το 2001. Το ΚΕΠΑ παρέχει ένα γενικό πλαίσιο για τον προσδιορισμό των απαραίτητων γνώσεων που πρέπει να έχουν οι σπουδαστές γλωσσών ώστε να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά μια ξένη γλώσσα στην πράξη. Έτσι, το πλαίσιο δημιουργεί μια κοινή βάση για τη διδακτέα ύλη ή τις κατευθυντήριες γραμμές, τα προσόντα, τα εκπαιδευτικά βιβλία, τις εξετάσεις και τα προγράμματα σπουδών για την εκμάθηση γλωσσών στα ευρωπαϊκά κράτη¹. Το ΚΕΠΑ βασίζεται σε μια προσέγγιση στην εκμάθηση και τη χρήση γλωσσών, προσανατολισμένη στην ανάληψη δράσης. Περιλαμβάνει έξι επίπεδα επάρκειας για την εκμάθηση ξένων γλωσσών. Το ΚΕΠΑ επιχειρεί όχι μόνο να διευκολύνει τη συγκρισιμότητα μεταξύ χωρών (με βάση ένα κοινό εννοιολογικό πλαίσιο για την εκμάθηση γλωσσών), αλλά και να σεβαστεί τις εθνικές παραδόσεις και τα εθνικά συστήματα όσον αφορά τα πρότυπα γλωσσικής επάρκειας.

Το 2008, εκδόθηκε η σύσταση της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη σχετικά με τη χρήση του κοινού ευρωπαϊκού πλαισίου αναφοράς για τις γλώσσες (ΚΕΠΑ) του Συμβουλίου της Ευρώπης και την προώθηση της γλωσσικής πολυμορφίας, με την οποία κλήθηκαν τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν το ΚΕΠΑ στο εκπαιδευτικό τους σύστημα και να προάγουν τη γλωσσική πολυμορφία. Η εν λόγω σύσταση συμβουλεύει τις κυβερνήσεις των κρατών μελών να λάβουν υπόψη το σύνταγμα, το εκπαιδευτικό τους σύστημα και τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές τους συνθήκες προκειμένου να εφαρμόσουν το ΚΕΠΑ και την προώθηση της γλωσσικής πολυμορφίας. Για την εφαρμογή αυτή, παρατίθενται τα ακόλουθα μέτρα (με επικεφαλίδες «γενικές αρχές» και «συγκεκριμένα μέτρα»):

- **Α) Γενικές αρχές και μέτρα** που πρέπει να εφαρμοστούν από τις αρχές που είναι αρμόδιες για τη γλωσσική εκπαίδευση σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, γεγονός που προϋποθέτει τη δημιουργία των συνθηκών για αποτελεσματική χρήση του ΚΕΠΑ. Οι εν λόγω συνθήκες πρέπει να ενθαρρύνουν τη συνεργασία τόσο μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων όσο και μεταξύ κρατών μελών. Επιπλέον, πρέπει να παρέχεται αμοιβαία αναγνώριση των γλωσσικών προσόντων, καθοδήγηση για την εκμάθηση γλωσσών, με στόχο τη διατήρηση και την ανάπτυξη της γλωσσικής πολυμορφίας μεταξύ των ευρωπαίων πολιτών. Το πιο σημαντικό είναι πως οι εν λόγω συνθήκες πρέπει να ενθαρρύνουν τους καθηγητές, τα προγράμματα εκπαίδευσης καθηγητών, τους σπουδαστές, τους διοικητικούς υπεύθυνους της εκπαίδευσης, τους σχεδιαστές προγραμμάτων γλώσσας, τους συγγραφείς εκπαιδευτικών βιβλίων, τους σχεδιαστές διδακτέας ύλης και τους φορείς εξετάσεων προς την κατεύθυνση της εφαρμογής του ΚΕΠΑ καθώς και να ενισχύσουν την προσέγγιση του ΚΕΠΑ ως προς την εκμάθηση ξένων γλωσσών και τις διδακτικές προσεγγίσεις, η οποία είναι προσανατολισμένη στον σπουδαστή και στην ανάληψη δράσης και βασίζεται στις ικανότητες.

¹ Συμβούλιο της Ευρώπης, Κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τις γλώσσες: Εκμάθηση, διδασκαλία, αξιολόγηση, 2001: http://www.coe.int/t/dg4/education/elp/elp-reg/Source/Key_reference/CEFR_EN.pdf.

- **Β) Συγκεκριμένα μέτρα που αποσκοπούν στη χάραξη πολιτικής, στην ανάπτυξη διδακτέας ύλης και εκπαιδευτικών βιβλίων, στην εκπαίδευση των καθηγητών και στην αξιολόγηση:** Οι εθνικές, περιφερειακές και τοπικές εκπαιδευτικές αρχές που αποφασίζουν να χρησιμοποιήσουν το ΚΕΠΑ ενθαρρύνονται ώστε να διασφαλίσουν την κατάλληλη και συνεπή χρήση του πλαισίου, αναλαμβάνοντας την ευθύνη να διευκολύνουν και να συντονίσουν τη συνεργασία μεταξύ όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών που συμμετέχουν στη γλωσσική εκπαίδευση. Σε αυτό περιλαμβάνεται η ενθάρρυνση όλων των φορέων χάραξης πολιτικής και των διοικητικών υπεύθυνων εκπαίδευσης όσον αφορά τις γλώσσες ώστε να διασφαλίσουν την ενότητα όλων των γλωσσικών στόχων και να προάγουν την ευαισθητοποίηση στη χρήση των γλωσσών και στις γλωσσικές ικανότητες στην εκπαίδευση. Τα ιδρύματα εκπαίδευσης καθηγητών γλώσσας πρέπει να ενθαρρύνονται ώστε να χρησιμοποιούν το ΚΕΠΑ αποτελεσματικά στα εκπαιδευτικά τους προγράμματα. Επιπλέον, οι συγγραφείς εκπαιδευτικών βιβλίων πρέπει να ενθαρρύνονται ώστε να λαμβάνουν υπόψη τις πτυχές του ΚΕΠΑ κατά τη συγγραφή εκπαιδευτικών βιβλίων για την εκμάθηση γλωσσών. Το ίδιο απαιτείται και από όσους σχεδιάζουν γλωσσικές δοκιμασίες, εξετάσεις και αξιολογήσεις.

Κατά την περίοδο που μεσολάβησε από τότε που αναπτύχθηκε και δημοσιεύτηκε το ΚΕΠΑ, **έχει διατυπωθεί κριτική** σχετικά με τους στόχους του, την προσβασιμότητά του, την περιγραφή και την ταξινόμηση των γλωσσικών γνώσεων, τον αριθμό των επιπέδων γνώσεων, καθώς επίσης την εφαρμογή του ΚΕΠΑ στις εξετάσεις γλωσσομάθειας. Σχεδόν κάθε πτυχή του ΚΕΠΑ είναι ευάλωτη στις επικρίσεις, ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη την έκταση της εμβέλειάς του, είναι σχετικά λίγοι οι επαγγελματίες του τομέα των γλωσσών που του έχουν ασκήσει κριτική γραπτώς.

Η **Ευρωπαϊκή Ένωση** έχει αναλάβει μια σειρά από **πρωτοβουλίες** στον τομέα των γλωσσών: έργα στο πλαίσιο του προγράμματος διά βίου μάθησης· ενσωμάτωση του ΚΕΠΑ στο μοντέλο Europass· και εκπόνηση της ευρωπαϊκής έρευνας για τις γλωσσικές γνώσεις. Το Συμβούλιο της Ευρώπης εξέδωσε κατευθυντήριο υλικό σχετικά με τους τρόπους χρήσης του ΚΕΠΑ στην πράξη:

- Το 2009, το Συμβούλιο της Ευρώπης εξέδωσε το εγχειρίδιο με τίτλο «Σύνδεση των εξετάσεων γλωσσομάθειας με το κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τις γλώσσες: Εκμάθηση, διδασκαλία, αξιολόγηση (ΚΕΠΑ)». Στόχος του εγχειριδίου είναι να βοηθήσει τους διοργανωτές εξετάσεων να συνδέσουν τις εξετάσεις τους με το ΚΕΠΑ, μέσα από την ανάπτυξη διαδικασιών που θα διασφαλίζουν την εν λόγω σύνδεση.
- Η «Πρώτη ευρωπαϊκή έρευνα για τις γλωσσικές γνώσεις» έλαβε υπόψη τα επίπεδα που ορίζει το ΚΕΠΑ για προσδιορισμό των επιπέδων επάρκειας των σπουδαστών σε δεκατέσσερις ευρωπαϊκές χώρες. Εκτός από την ανάλυση των επιπέδων επάρκειας, η εν λόγω έρευνα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι σε δεκατέσσερα από τα δεκάξι εκπαιδευτικά συστήματα που αναλύθηκαν, οι κεντρικές αρχές έχουν συστήσει ή έχουν καταστήσει υποχρεωτική τη χρήση του ΚΕΠΑ στις πολιτικές εκμάθησης γλωσσών.

Η εν λόγω μελέτη παρέχει στοιχεία σχετικά με το εύρος του πεδίου εφαρμογής του κοινού ευρωπαϊκού πλαισίου για τις γλώσσες στις ευρωπαϊκές χώρες. Η εν λόγω μελέτη παρέχει:

- Ανάλυση της γνώσης ξένων γλωσσών στα μαθησιακά αποτελέσματα των προσόντων/πιστοποιητικών που παρέχονται στο τέλος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης·
- Εξέταση της χρήσης του ΚΕΠΑ στην ιδιωτική εκπαίδευση·
- Αξιολόγηση της κοινωνικής λειτουργίας των πιστοποιητικών γλώσσας.

Δίδεται έμφαση στον πρώτο στόχο.

Η ανάλυση επικεντρώθηκε σε έξι χώρες (Σουηδία, Γαλλία, Κάτω Χώρες, Ουγγαρία, Αυστρία και Ηνωμένο Βασίλειο-Σκωτία). Κατά την επιλογή, ελήφθησαν υπόψη κριτήρια σχετικά με τις οικογένειες γλωσσών, το γεωγραφικό εύρος καθώς και άλλα χαρακτηριστικά των χωρών. Επιπλέον, η ανάλυση επικεντρώθηκε στο είδος των προσόντων. Το προσόν που επελέγη σε κάθε χώρα είναι συγκρίσιμο ως προς το εύρος και τη λειτουργία, και παρεμφερές όσον αφορά την εξομοίωσή του με βάση το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων (επίπεδο 4: προσόντα που δίνουν πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση). Εξετάζονται τα ακόλουθα προσόντα: Αυστρία: Ακαδημαϊκή δευτεροβάθμια εκπαίδευση (στα γερμανικά: Allgemein bildende höhere Schule). Σουηδία: Προπαρασκευαστικά προγράμματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (στα σουηδικά: Högskoleförberedande program). Κάτω Χώρες: Προπανεπιστημιακή εκπαίδευση (στα ολλανδικά: Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs). Ηνωμένο Βασίλειο (Σκωτία): Ανώτερα και Προχωρημένα προσόντα. Γαλλία: Τελικές εξετάσεις λυκείου (στα γαλλικά: Baccalauréat). Ουγγαρία: Γενικό και επαγγελματικό λύκειο (στα ουγγρικά: gimnázium and szakközépiskola)

Βασικά πορίσματα

Όσον αφορά την **εφαρμογή εν γένει**, αναφέρονται τα ακόλουθα. Η εκμάθηση μιας πρώτης σύγχρονης ξένης γλώσσας είναι υποχρεωτική στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, σύμφωνα με τις πολιτικές που εφαρμόζουν πέντε από τις έξι επιλεγείσες χώρες στον τομέα της εκμάθησης γλωσσών. Έχουν εντοπιστεί σημαντικές διαφορές στις πολιτικές που στοχεύουν στην εκμάθηση δεύτερης και τρίτης σύγχρονης ξένης γλώσσας. Σε ορισμένες χώρες (Σουηδία, Κάτω Χώρες, Γαλλία και Ουγγαρία), οι μαθητές μαθαίνουν υποχρεωτικά περισσότερες της μίας γλώσσες, ενώ σε άλλες χώρες κάτι τέτοιο είναι προαιρετικό (Ηνωμένο Βασίλειο-Σκωτία και Αυστρία). Η ενθάρρυνση των μαθητών ώστε να επιτυγχάνουν καλύτερα αποτελέσματα και υψηλότερα επίπεδα επάρκειας στις σύγχρονες ξένες γλώσσες αποτελεί αντικείμενο έντονων αντιπαραθέσεων στις επιλεγείσες χώρες.

Όλες οι επιλεγείσες χώρες συνδέουν τα προγράμματα και τις πολιτικές που εφαρμόζουν για την εκμάθηση σύγχρονων ξένων γλωσσών με το ΚΕΠΑ. Οι περισσότερες χώρες έχουν εφαρμόσει το ΚΕΠΑ σε διαφορετικό βαθμό στα εθνικά και/ή ειδικά προγράμματα διδασκτέας ύλης για τις ξένες γλώσσες. Μόνο η Αυστρία και η Γαλλία έχουν συμπεριλάβει το ΚΕΠΑ στη νομοθεσία. Βασικό εμπόδιο για την εφαρμογή του ΚΕΠΑ φαίνεται ότι είναι η έλλειψη εμπειρικών δεδομένων που παρέχονται από ερευνητικές μελέτες σχετικά με τη σύνδεση ανάμεσα στο ΚΕΠΑ και στα μαθησιακά αποτελέσματα, στους στόχους της διδασκτέας ύλης, στις εξετάσεις και/ή σε άλλα έγγραφα (πολιτικής) που επηρεάζουν το εκπαιδευτικό σύστημα. Επιπλέον, η εφαρμογή του ΚΕΠΑ μέσα στις αίθουσες διδασκαλίας απαιτεί διαφορετικές δεξιότητες από τους καθηγητές σύγχρονων ξένων γλωσσών. Ως εκ τούτου, ορισμένες χώρες (Γαλλία, Κάτω Χώρες και Σουηδία) ανησυχούν για τη χρήση του ΚΕΠΑ από τους καθηγητές σύγχρονων ξένων γλωσσών.

Όσον αφορά τα ειδικά μέτρα που αφορούν την εφαρμογή του ΚΕΠΑ (εξετάσεις, σχολικά εγχειρίδια και εκπαίδευση των καθηγητών), έχουν προκύψει οι ακόλουθες βασικές διαπιστώσεις:

Η εξέταση ή η δοκιμασία στην πρώτη σύγχρονη ξένη γλώσσα είναι υποχρεωτική σε τέσσερις από τις έξι επιλεγείσες χώρες (Αυστρία, Σουηδία, Κάτω Χώρες και Γαλλία). Στην Αυστρία, τις Κάτω Χώρες και τη Γαλλία, η επιτυχία στην εν λόγω εξέταση ή δοκιμασία είναι απαραίτητη προκειμένου οι μαθητές να αποκτήσουν το απολυτήριό τους ή να έχουν πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Σε καμία από τις έξι επιλεγείσες χώρες δεν απαιτείται εξέταση σε δεύτερη σύγχρονη ξένη γλώσσα. Στις Κάτω Χώρες και τη Γαλλία, η δεύτερη σύγχρονη ξένη γλώσσα είναι υποχρεωτική, ωστόσο υπάρχει επιλογή ανάμεσα σε σύγχρονη ξένη, κλασική ή περιφερειακή γλώσσα. Όσον αφορά την

εφαρμογή του ΚΕΠΑ σε τελικές εξετάσεις και δοκιμασίες, διακρίνονται οι ακόλουθες καταστάσεις:

- Οι τελικές εξετάσεις ή δοκιμασίες βασίζονται στο ΚΕΠΑ (Αυστρία, Ουγγαρία, Σουηδία και Κάτω Χώρες)·
- Οι τελικές εξετάσεις ΣΞΓ δεν βασίζονται επί του παρόντος στο ΚΕΠΑ (Γαλλία)·
- Δεν υπάρχει καμία σύνδεση ανάμεσα στο ΚΕΠΑ και στις τελικές εξετάσεις ΣΞΓ (Ηνωμένο Βασίλειο-Σκωτία).

Τα μαθησιακά αποτελέσματα τα οποία δίνουν μια ένδειξη του επιπέδου του ΚΕΠΑ για τις εξετάσεις προσδιορίζονται σε πέντε από τις έξι επιλεγείσες χώρες (Αυστρία, Σουηδία, Κάτω Χώρες, Ουγγαρία και Γαλλία). Μόνο δύο από τις επιλεγείσες χώρες έχουν ορίσει διαφορετικά επίπεδα ΚΕΠΑ για τουλάχιστον τέσσερις γλωσσικές δεξιότητες (κατανόηση γραπτού λόγου, έκθεση, κατανόηση προφορικού λόγου, παραγωγή προφορικού λόγου). Όσον αφορά την πρόσκληση που απηύθυνε η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης προς τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρμόδιες για την εκπαίδευση αρχές που αποφασίζουν να χρησιμοποιήσουν το ΚΕΠΑ, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η πλειονότητα των επιλεγείσων χωρών εφάρμοσαν το ΚΕΠΑ σε δοκιμασίες ή εξετάσεις και κατέστησαν σαφή τη σύνδεση αυτή μέσα από σαφή παρουσίαση των μαθησιακών αποτελεσμάτων της εκμάθησης σύγχρονων ξένων γλωσσών σε επίπεδα του ΚΕΠΑ.

Όσον αφορά τους **εκδότες σχολικών εγχειριδίων** που στοχεύουν στα επιλεγέντα προσόντα, μπορεί να γίνει διάκριση ανάμεσα σε χώρες στις οποίες η ανάπτυξη των σχολικών εγχειριδίων και το περιεχόμενο διέπονται από κρατικούς κανονισμούς (Αυστρία και Ουγγαρία) και σε χώρες όπου δεν υφίστανται κρατικοί κανονισμοί όσον αφορά την ανάπτυξη και το περιεχόμενο των σχολικών εγχειριδίων (Σουηδία, Κάτω Χώρες, Γαλλία και Ηνωμένο Βασίλειο-Σκωτία). Όσον αφορά την εφαρμογή του ΚΕΠΑ στα εν λόγω σχολικά εγχειρίδια, οι επιλεγείσες χώρες μπορούν να διαχωριστούν σε δύο ομάδες: στις χώρες στις οποίες οι εκδότες χρησιμοποίησαν εμμέσως το ΚΕΠΑ (Αυστρία, Ουγγαρία και Σουηδία) μέσω υποχρεώσεων που τέθηκαν στα εθνικά προγράμματα διδακτέας ύλης· και στις χώρες στις οποίες είτε οι εκδότες μπορούν να αποφασίσουν οι ίδιοι εάν θα χρησιμοποιήσουν το ΚΕΠΑ είτε το ΚΕΠΑ δεν χρησιμοποιείται καθόλου (Κάτω Χώρες, Γαλλία και Ηνωμένο Βασίλειο-Σκωτία). Όσον αφορά την πρόσκληση που απηύθυνε η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι ορισμένες κυβερνήσεις επιβάλλουν στους εκδότες σχολικών εγχειριδίων ΣΞΓ να χρησιμοποιούν το ΚΕΠΑ, ενώ κάποιες άλλες παρακινούν τους εκδότες να χρησιμοποιούν το ΚΕΠΑ σε εθνικά και/ή ειδικά προγράμματα διδακτέας ύλης για ΣΞΓ.

Σε όλες τις επιλεγείσες χώρες εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου-Σκωτίας, το ΚΕΠΑ συμπεριλαμβάνεται στα **προγράμματα συνεχούς εκπαίδευσης καθηγητών**. Σε σύγκριση με την κατάσταση της εκπαίδευσης καθηγητών κατά τη διάρκεια των σπουδών, μόνο τρεις από τις επιλεγείσες χώρες (Αυστρία, Κάτω Χώρες και Γαλλία) χρησιμοποιούν το ΚΕΠΑ. Επομένως, οι διαφορές στη χρήση του ΚΕΠΑ στην εκπαίδευση καθηγητών μεταξύ των επιλεγείσων χωρών καθορίζονται με μέγιστη σαφήνεια στον τομέα της εκπαίδευσης καθηγητών κατά τη διάρκεια των σπουδών. Ως εκ τούτου, μπορούν να εντοπιστούν τέσσερις καταστάσεις όσον αφορά την εφαρμογή του ΚΕΠΑ στην εκπαίδευση καθηγητών κατά τη διάρκεια των σπουδών:

- Πρώτον, οι εκπαιδευτές που διδάσκουν στα προγράμματα εκπαίδευσης καθηγητών ΣΞΓ κατά τη διάρκεια των σπουδών είναι υποχρεωμένοι να χρησιμοποιούν το ΚΕΠΑ·
- Δεύτερον, το ΚΕΠΑ είναι ενσωματωμένο στη διδακτέα ύλη·
- Τρίτον, δεν έχουν οριστεί συμβουλές ή απαιτήσεις για τη χρήση του ΚΕΠΑ· και
- Τέλος, δεν υφίσταται καμία σύνδεση.

Οι καθηγητές είναι ελεύθεροι να σχεδιάζουν το μάθημά τους, για παράδειγμα επιλέγοντας το υλικό, δηλαδή τα σχολικά εγχειρίδια και τις διδακτικές μεθόδους, και για τον λόγο αυτό καθίσταται δύσκολο να καθοριστεί εάν οι καθηγητές χρησιμοποιούν πράγματι το ΚΕΠΑ στα μαθήματά τους. Ωστόσο, όσον αφορά ορισμένες από τις επιλεγείσες χώρες, θεωρείται ότι οι εν λόγω καθηγητές ΣΞΓ γνωρίζουν το ΚΕΠΑ εξαιτίας του συσχετισμού που υπάρχει με τα προγράμματα διδασκίας ύλης. Όσον αφορά την πρόσκληση που απηύθυνε η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η εφαρμογή του ΚΕΠΑ στη συνεχή εκπαίδευση καθηγητών αλλά και στην εκπαίδευσή τους κατά τη διάρκεια των σπουδών επιβάλλεται από την κυβέρνηση σε λίγες επιλεγείσες χώρες.

Εν γένει, το ΚΕΠΑ χρησιμοποιείται ευρέως τόσο από τους **ιδιωτικούς φορείς** που προσφέρουν μαθήματα για την εκμάθηση σύγχρονων ξένων γλωσσών όσο και από τους **οργανισμούς γλωσσικής αξιολόγησης**. Όσον αφορά τους λόγους για τους οποίους οι άνθρωποι θέλουν να αποκτήσουν ένα πιστοποιητικό γλωσσομάθειας (αύξηση των ευκαιριών τους στην αγορά εργασίας, απαραίτητο για εργασία, πρόσβαση στο πανεπιστήμιο, προσωπική ανάπτυξη), ή, με άλλα λόγια, την κοινωνική του λειτουργία, η ένδειξη του επιπέδου ΚΕΠΑ φαίνεται ότι αποτελεί προστιθέμενη αξία, δεδομένου ότι αυξάνει τη διαφάνεια στα προσφερόμενα μαθήματα και τη διασυννοριακή αναγνώριση των επιπέδων γλωσσικών γνώσεων όσον αφορά τις σύγχρονες ξένες γλώσσες.

Όσον αφορά τα **επίπεδα γλωσσικής επάρκειας**, μπορούν να αναφερθούν τα ακόλουθα. Από τις διαφορετικές πηγές δεδομένων προκύπτει μια συνεκτική εικόνα όσον αφορά τη γενική αξιολόγηση των επιπέδων γλωσσικής επάρκειας ΣΞΓ στις επιλεγείσες χώρες. Μπορεί να προταθεί η ακόλουθη ταξινόμηση:

- Ομάδα 1: Άτομα με πολύ υψηλές επιδόσεις (Σουηδία και Κάτω Χώρες)·
- Ομάδα 2: Άτομα με υψηλές επιδόσεις (Αυστρία)·
- Ομάδα 3: Άτομα με μέτριες επιδόσεις (Ουγγαρία και Γαλλία)·
- Άτομα με χαμηλές επιδόσεις (Ηνωμένο Βασίλειο-Σκωτία).

Παρόλο που παρατηρούνται πράγματι διαφορές, υπάρχει εν γένει σύνδεση ανάμεσα στον βαθμό εφαρμογής του ΚΕΠΑ και στα επίπεδα γλωσσικής επάρκειας. Δεν μπορεί, ωστόσο, να προκύψει το συμπέρασμα ότι πρόκειται για αιτιώδη συνάφεια. Τα επίπεδα γλωσσικής επάρκειας ΣΞΓ επηρεάζονται και από άλλους παράγοντες εκτός του βαθμού εφαρμογής του ΚΕΠΑ, όπως η γενική παράδοση ως προς τις γλώσσες και το κατά πόσον η γλώσσα χρησιμοποιείται ευρέως ή όχι. Σε γενικές γραμμές, σε χώρες στις οποίες η εθνική γλώσσα χρησιμοποιείται ευρέως στο εξωτερικό (αγγλικά, γαλλικά), η ανάγκη εκμάθησης δεύτερης γλώσσας είναι μικρότερη σε σύγκριση με χώρες στις οποίες η εθνική γλώσσα είναι λιγότερο διαδεδομένη (ολλανδικά, σουηδικά). Τέλος, το γλωσσικό τοπίο της χώρας ενδεχομένως να εξηγεί την ιδιαίτερη κατάσταση μιας χώρας όσον αφορά τα επίπεδα επάρκειας στις ΣΞΓ.

Συμπεράσματα

Τα βασικά συμπεράσματα παρατίθενται παρακάτω:

Βασικό συμπέρασμα 1: Οι χώρες εφαρμόζουν και χρησιμοποιούν το ΚΕΠΑ σε διαφορετικούς βαθμούς, που κυμαίνονται από τη συμπερίληψη των σχετικών με το ΚΕΠΑ μαθησιακών αποτελεσμάτων στη νομοθεσία έως την απουσία οποιασδήποτε αναφοράς σε αυτό. Μπορεί, εν γένει, να συναχθεί το συμπέρασμα ότι, όσο περισσότερο εφαρμόζεται και χρησιμοποιείται το ΚΕΠΑ σε έγγραφα πολιτικής (νόμους, εθνικά προγράμματα σπουδών) τόσο περισσότερο χρησιμοποιείται στα σχολικά εγχειρίδια και στην εκπαίδευση καθηγητών.

Βασικό συμπέρασμα 2: Σημαντικές προκλήσεις όσον αφορά την εφαρμογή συνιστούν, πρώτον, η έλλειψη εμπειρικών δεδομένων που θα κατοχυρώνουν τη

σύνδεση ανάμεσα στα μαθησιακά αποτελέσματα και στα επίπεδα του ΚΕΠΑ και, δεύτερον, η ικανότητα των καθηγητών ΣΞΓ να χρησιμοποιούν το ΚΕΠΑ στα μαθήματά τους, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα.

Βασικό συμπέρασμα 3: Υπάρχει γενική συμφωνία όσον αφορά την ένδειξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων στις ΣΞΓ στο πλαίσιο του ΚΕΠΑ, στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Τα αναφερθέντα μαθησιακά αποτελέσματα στις έξι χώρες είναι, εν γένει, παρεμφερή. Το επίπεδο των μαθησιακών αποτελεσμάτων όσον αφορά την πρώτη ΣΞΓ αντιστοιχεί συνήθως στο επίπεδο B2, ενώ για τη δεύτερη ΣΞΓ το σχετικό επίπεδο είναι, σε γενικές γραμμές το B1.

Βασικό συμπέρασμα 4: Η πλειονότητα των επιλεγισών χωρών εφαρμόζει το ΚΕΠΑ σε δοκιμασίες ή εξετάσεις· ωστόσο, η σύνδεση ανάμεσα στα μαθησιακά αποτελέσματα στις ΣΞΓ και στα επίπεδα ΚΕΠΑ υστερεί, εν γένει, σε εμπειρικά δεδομένα.

Βασικό συμπέρασμα 5: Γενικά, το ΚΕΠΑ χρησιμοποιείται στην ανάπτυξη των σχολικών εγχειριδίων. Η χρήση του ΚΕΠΑ εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το κατά πόσον το ΚΕΠΑ εφαρμόζεται και χρησιμοποιείται στην ανάπτυξη των προγραμμάτων διδακτέας ύλης και από το εάν αναφέρεται σε (νομικό) καθοδηγητικό υλικό (εθνικά προγράμματα σπουδών).

Βασικό συμπέρασμα 6: Υπάρχουν τεράστιες διαφορές μεταξύ των χωρών ως προς τη χρήση του ΚΕΠΑ σε προγράμματα εκπαίδευσης καθηγητών κατά τη διάρκεια των σπουδών. Η κατάσταση όσον αφορά τη συνεχή εκπαίδευση καθηγητών είναι πολύ καλύτερη, με πέντε από τις έξι επιλεγείσες χώρες να προσφέρουν εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία περιλαμβάνουν το ΚΕΠΑ.

Βασικό συμπέρασμα 7: Το κατά πόσον οι καθηγητές γνωρίζουν το ΚΕΠΑ εξαρτάται από την έμφαση που δίνεται σε αυτό στα προγράμματα διδακτέας ύλης και στην εκπαίδευση καθηγητών στο εσωτερικό της χώρας.

Βασικό συμπέρασμα 8: Υφίσταται σύνδεση ανάμεσα στον βαθμό εφαρμογής του ΚΕΠΑ και στα καταγεγραμμένα επίπεδα επάρκειας· φαίνεται ότι ο βαθμός εφαρμογής είναι υψηλότερος σε χώρες με υψηλά επίπεδα γλωσσικής επάρκειας. Ωστόσο, πρώτα απ' όλα, η αιτιώδης σχέση ανάμεσα στα δύο είναι ασαφής, και, δεύτερον, υπάρχουν άλλοι (συγκυριακοί) παράγοντες που διαδραματίζουν πολύ σημαντικότερο ρόλο στη διασαφήνιση των επιπέδων γλωσσικής επάρκειας (όπως η διαδεδομένη ή όχι χρήση της επίσημης γλώσσας εκτός της χώρας, και το ίδιο το γλωσσικό τοπίο).

Βασικό συμπέρασμα 9: Σε γενικές γραμμές, το ΚΕΠΑ είναι σωστά ενσωματωμένο στις πρακτικές και στις διαδικασίες των ιδιωτικών φορέων που παρέχουν πιστοποιητικά ΣΞΓ. Το ΚΕΠΑ αντανακλάται σε πιστοποιητικά ΣΞΓ μέσω μιας ένδειξης επιπέδου ΚΕΠΑ, η οποία περιλαμβάνεται στο χρησιμοποιούμενο υλικό, ενώ οι καθηγητές γνωρίζουν το ΚΕΠΑ μέσω των προγραμμάτων συνεχούς εκπαίδευσης.

Βασικό συμπέρασμα 10: Όσον αφορά τους σπουδαστές, τους ιδιωτικούς φορείς και τα ινστιτούτα γλωσσικής αξιολόγησης, το ΚΕΠΑ παρέχει διαφάνεια και δημιουργεί δυνατότητες συγκριτικής αξιολόγησης των προσφερόμενων μαθημάτων. Ο λόγος για τον οποίο τα άτομα αποκτούν ένα επίσημο πιστοποιητικό είναι κυρίως η αύξηση των ευκαιριών τους στην αγορά εργασίας. Επιπλέον, μπορεί μεν τα εγχειρίδια και οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το ΚΕΠΑ να θεωρούνται χρήσιμα, ωστόσο η πολυπλοκότητα του ΚΕΠΑ εμποδίζει τη χρήση του από ιδιωτικούς φορείς. Υπάρχει ανάγκη για πιο απλοποιημένες εκδοχές του ΚΕΠΑ.

Συστάσεις

Το κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τις γλώσσες αναπτύχθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης με στόχο την προώθηση της διαφάνειας και της συνοχής στην εκμάθηση και τη διδασκαλία σύγχρονων γλωσσών στην Ευρώπη. Το ΚΕΠΑ προσπαθεί αφενός να διευκολύνει τη συγκρισιμότητα μεταξύ χωρών (στη βάση ενός κοινού εννοιολογικού πλαισίου για την εκμάθηση γλωσσών) και αφετέρου να σεβαστεί τις εθνικές παραδόσεις και τα εθνικά συστήματα όσον αφορά τα πρότυπα γλωσσικής επάρκειας. Προκειμένου να δοθεί στο ΚΕΠΑ η δυνατότητα να εκπληρώσει μελλοντικά αυτόν τον προβλεπόμενο ρόλο με την ενίσχυση δράσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρέχονται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στα κράτη μέλη οι ακόλουθες συστάσεις σχετικά με τα προαναφερθέντα βασικά συμπεράσματα:

Σύσταση 1 (προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο): Υιοθέτηση, εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής, του ΚΕΠΑ ως εργαλείου για την τόνωση της ανάπτυξης πολιτικών σχετικά με την εκμάθηση ξένων γλωσσών στα κράτη μέλη

Το ΚΕΠΑ υφίσταται ήδη για περισσότερο από μια δεκαετία, και στο διάστημα αυτό έχουν σημειωθεί σημαντικές εξελίξεις. Ωστόσο, η εφαρμογή του χρειάζεται νέα ώθηση, κυρίως σε πολιτικό επίπεδο, μέσα από δράσεις της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για στήριξη του πλαισίου του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ως εκ τούτου, συνιστάται:

- Περαιτέρω ανάπτυξη της πρωτοβουλίας SurveyLang, μέσα από τη συμπερίληψη περισσότερων χωρών και περισσότερων γλωσσών (όχι μόνο των δύο πιο ευρέως διδασκόμενων γλωσσών, αλλά ενός ευρύτερου φάσματος, ώστε να αποφευχθεί ο περιορισμός των μέτρων πολιτικής αποκλειστικά στην πρώτη ή στη δεύτερη γλώσσα).
- Ενίσχυση, σε εθνικό επίπεδο, της ανταλλαγής εμπειριών όσον αφορά τις πολιτικές εκμάθησης γλωσσών, με στόχο μια προσέγγιση προσανατολισμένη περισσότερο στην ανάληψη δράσης, καθώς και της δημιουργίας ενότητας στην αξιολόγηση και την επισήμανση των επιπέδων γλωσσικών γνώσεων των μαθητών. Αυτό μπορεί να πάρει τη μορφή δραστηριοτήτων ομαδικής μάθησης, συλλογών με πρακτικές, ενοποιημένων τρόπων υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις εξελίξεις.
- Πιο σαφής ζήτηση για ευρωπαϊκά προγράμματα, όπως η παρακολούθηση του προγράμματος διά βίου μάθησης για τη στήριξη της χρήσης του ΚΕΠΑ και της προσέγγισης που είναι προσανατολισμένη στην ανάληψη δράσης, καθώς και η ενίσχυση της χρήσης του βιογραφικού σημειώματος Europass. Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων, που έχει παρόμοια βάση, πρέπει να συνδεθεί πιο ρητά με το ΚΕΠΑ, ώστε να ενισχυθεί η διαφάνεια και η συνειδητοποίηση τόσο ως προς την προσανατολισμένη στη δράση προσέγγιση όσο και ως προς τις ενδείξεις επιπέδων με βάση το ΚΕΠΑ.

Σύσταση 2 (προς τα κράτη μέλη και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο): Αναγνώριση της σύνδεσης μεταξύ συστημάτων και του ΚΕΠΑ, από τις χώρες

Παρόλο που υπάρχει σύνδεση ανάμεσα στα μαθησιακά αποτελέσματα των ΣΞΓ και στα επίπεδα ΚΕΠΑ, η σύνδεση αυτή δεν αναγνωρίζεται από άλλα κράτη μέλη. Η εν λόγω αναγνώριση δεν είναι καθ' εαυτή απαραίτητη, όταν όμως τίθεται ζήτημα αμοιβαίας εμπιστοσύνης στα προσόντα και τα πιστοποιημένα μαθησιακά αποτελέσματα, οι διαδικασίες που εφαρμόζονται για την τεκμηρίωση της σύνδεσης πρέπει να είναι κατανοητές και ενδεχομένως αποδεκτές από τα κράτη μέλη. Ως εκ τούτου, συνιστάται:

- Η θέσπιση αρχών για τη σύνδεση της εκμάθησης γλωσσών στα εθνικά εκπαιδευτικά συστήματα με το ΚΕΠΑ. Οι εν λόγω αρχές δεν χρειάζεται απαραίτητως να καλύπτουν τεχνικές πτυχές, πρέπει όμως να χρησιμοποιούνται για την ενίσχυση του πολιτικού/κοινωνικού διαλόγου όσον αφορά την εκμάθηση γλωσσών. Οι αρχές θα μπορούσαν, για παράδειγμα, να είναι οι εξής: συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών (υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής, εμπειρογνώμονες, διδάσκοντες, σχολεία, εκδότες)· αξιοποίηση εξωτερικών εμπειρογνομένων· θέσπιση ενός κοινού σχεδίου

δράσης για την αντιστοίχιση με το ΚΕΠΑ, ώστε να επιτευχθεί συμφωνία ως προς το εύρος της σύνδεσης με το ΚΕΠΑ.

- Διευκόλυνση της συμμετοχής άλλων χωρών στη σύνδεση της εκμάθησης γλωσσών στα εθνικά εκπαιδευτικά συστήματα με το ΚΕΠΑ. Το βασικό ερώτημα είναι εάν οι άλλες χώρες εμπιστεύονται την καθιερωμένη σύνδεση. Παρότρυνση ομολόγων (μεταξύ άλλων και στο επίπεδο της χάραξης πολιτικής), κατά προτίμηση από διαφορετικές χώρες, να γνωμοδοτήσουν σχετικά με την καθιερωμένη σύνδεση, προκειμένου να αυξηθεί η αξιοπιστία της σύνδεσης για άλλες χώρες.
- Τόνωση της ομαδικής μάθησης και της κριτικής αξιολόγησης μεταξύ φορέων χάραξης πολιτικής από διαφορετικές χώρες, ώστε να ενισχυθεί η θέσπιση σαφέστερης σύνδεσης μεταξύ της εκμάθησης γλωσσών στα εθνικά εκπαιδευτικά συστήματα και του ΚΕΠΑ και, ως εκ τούτου, της χρήσης του ΚΕΠΑ ως ατζέντας μεταρρυθμίσεων για τις πολιτικές της εκμάθησης γλωσσών.

Σύσταση 3 (προς τα κράτη μέλη): Αύξηση της πραγματικής χρήσης του ΚΕΠΑ στα σχολεία

Όπως έχουμε δει, η χρήση του ΚΕΠΑ σε βασικό επίπεδο ενισχύεται από πολιτικές δράσεις υψηλότερου επιπέδου, όπως η ενσωμάτωση του ΚΕΠΑ στη νομοθεσία ή η χρήση του στον καθορισμό των εθνικών προγραμμάτων σπουδών. Επιπλέον, απαιτούνται περαιτέρω δράσεις ώστε να παρακινηθούν οι διδάσκοντες και οι εκδότες να χρησιμοποιούν το ΚΕΠΑ. Ως εκ τούτου, συνιστάται:

- Η δημιουργία αξιοπιστίας και καλύτερης εφαρμογής του πλαισίου σε εθνικό επίπεδο, αξιοποιώντας τις εμπειρίες και τις συζητήσεις με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, ζητώντας τη συμβουλή εμπειρογνομώνων και χρησιμοποιώντας το εγχειρίδιο του Συμβουλίου της Ευρώπης. Επιπλέον, για τους σκοπούς της σαφούς χρήσης, το ΚΕΠΑ πρέπει να ενταχθεί στα εθνικά προγράμματα σπουδών και στα ειδικά προγράμματα σπουδών ΣΞΓ, ώστε να εδραιωθεί πλήρως στην εκμάθηση γλωσσών η προσέγγιση που είναι προσανατολισμένη στην ανάληψη δράσης.
- Η ενίσχυση της χρήσης των επιπέδων ΚΕΠΑ για τον καθορισμό επιπέδων ετήσιων στόχων, ώστε να παρακολουθείται η πρόοδος. Είναι αναγκαία η παροχή καθοδήγησης ως προς τον καθορισμό υποεπιπέδων, ώστε να καταστεί δυνατή η θέσπιση ανώτερων σταδίων.
- Η ενίσχυση της ευθυγράμμισης των σχολικών εγχειριδίων με τα εθνικά προγράμματα σπουδών ή η ενημέρωση των διδασκόντων/σχολείων σχετικά με τη χρήση του υφιστάμενου υλικού, προκειμένου να υιοθετήσουν μια προσέγγιση προσανατολισμένη στην ανάληψη δράσης. Για παράδειγμα, κάτι τέτοιο είναι εφικτό μέσω της ενίσχυσης της ευρύτερης ανταλλαγής μαθησιακού υλικού.
- Ενίσχυση της έμφασης στην προσανατολισμένη προς την ανάληψη δράσης προσέγγιση, κατά τη συνεχή εκπαίδευση καθηγητών αλλά και κατά την εκπαίδευσή τους στη διάρκεια των σπουδών.

Σύσταση 4 (προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο): Απαιτείται περαιτέρω έρευνα

Η παρούσα μελέτη κάλυψε ένα ευρύ πεδίο, ωστόσο πολλά ζητήματα σχετικά με το ΚΕΠΑ παραμένουν ασαφή. Πρόκειται κυρίως για κοινωνικά/πολιτικά ζητήματα που άπτονται της εκμάθησης γλωσσών. Ως εκ τούτου, συνιστάται η περαιτέρω μελέτη των εξής ζητημάτων:

- Ποιες είναι οι ανερχόμενες γλώσσες, και είναι το ΚΕΠΑ αρκετά ευρύ ώστε να καλύψει μη ευρωπαϊκές γλώσσες, όπως τα κινεζικά;
- Ποιος είναι ο αντίκτυπος του ευρωπαϊκού δείκτη γλωσσών στις ευρωπαϊκές πολιτικές για τη γλώσσα; Η καθιέρωση ενός δείκτη αποτελεί πολύτιμο εργαλείο για περαιτέρω ενίσχυση του πολιτικού διαλόγου, όμως δεν πρέπει να οδηγήσει σε πιο περιορισμένη εστίαση στην εκμάθηση γλωσσών.

- Πώς μπορεί το ΚΕΠΑ να χρησιμοποιηθεί για την ενίσχυση των λιγότερο διαδεδομένων και των περιφερειακών γλωσσών;
- Διερεύνηση της δυνατότητας σύστασης ενός υπερεθνικού οργάνου ή μιας συμβουλευτικής ομάδας, στα πλαίσια των οποίων οι χώρες επανεξετάζουν την αντιστοίχιση που έχει επιτύχει η καθεμιά μεταξύ των πολιτικών εκμάθησης γλωσσών και του ΚΕΠΑ. Το εν λόγω υπερεθνικό όργανο μπορεί να λειτουργεί ως πλατφόρμα για ανταλλαγή εμπειριών, παρακολούθηση των εξελίξεων, παροχή πρακτικών κατευθυντήριων γραμμών, δημιουργία αμοιβαίας εμπιστοσύνης στην εκάστοτε αντιστοίχιση μεταξύ προσόντων ΣΞΓ και επιπέδων ΚΕΠΑ και, τέλος, για προσδιορισμό/ανάπτυξη της πολιτικής ατζέντας.